

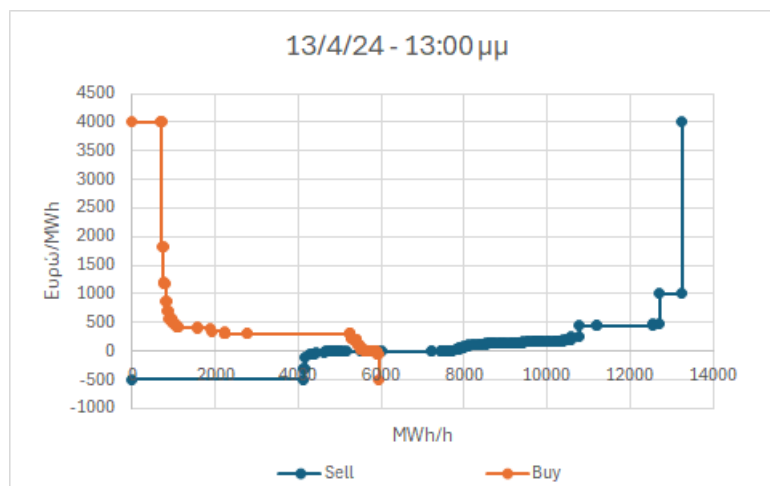
Αθήνα, 18/4/24

Λουμάκης: Ο προσανατολισμός των εξαγωγών ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ υπό το μοντέλο του marginal pricing και της σύζευξης των αγορών είναι αδιέξοδος

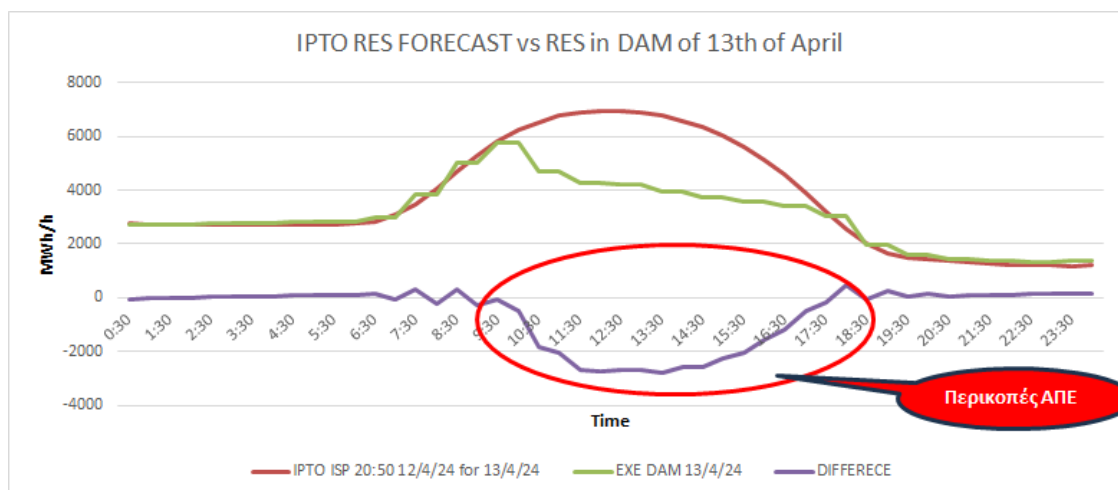
Σε ανάλυση των προκλήσεων στο να καταστεί η χώρα μας πλεονασματική σε ηλεκτροπαραγωγή από ΑΠΕ και έτσι να μετατραπεί σε συστηματικό εξαγωγέα ηλεκτρικής ενέργειας στην περιοχή της νοτιοανατολικής Ευρώπης, υπό το μοντέλο του marginal pricing και του market coupling, προέβη ο Πρόεδρος του ΣΠΕΦ Δρ. Στέλιος Λουμάκης από το βήμα ημερίδας του IENE που διεξήχθη στη Αθήνα την Πέμπτη 18 Απριλίου 2024.

Ο κος Λουμάκης επί τη βάσει πραγματικών δεδομένων από τις προσφορές της Προημερήσιας αγοράς (DAM) του ΕΧΕ σε ημέρες με περικοπές, επισήμανε την μεγάλη συσσώρευση προσφορών ισχύος (~3 GW) σε τιμές ελάχιστα πάνω από το μηδέν, πιθανολογώντας πως προέρχονται κατά κύριο λόγο από τους ΦοΣΕ οι οποίοι και προσπαθούν να κρατήσουν την Τιμή Εκκαθάρισης Αγοράς (TEA) έστω κατά μερικά δεκαδικά σε θετικό έδαφος ώστε να μην αναστέλλονται οι πληρωμές των έργων ΑΠΕ με συμβάσεις ΣΕΔΠ που εκπροσωπούν.

Υπενθύμισε στο σημείο αυτό πως στα έργα ΑΠΕ με ΣΕΔΠ οι πληρωμές αναστέλλονται εφ' όσον η TEA μηδενίσει ή γυρίσει αρνητική για διάστημα τουλάχιστον 2 ωρών. Τα έργα αυτά καταλαμβάνουν την μερίδα του λέοντος στις «νέες» ΑΠΕ, αφού από 6.5 GW έργων που έχουν προστεθεί στο σύστημα και το δίκτυο τα τελευταία 5 χρόνια, τα 6 GW είναι έργα με ΣΕΔΠ. Τα έργα αυτά έχουν κατά κανόνα ηλεκτριστεί μετά τις 4/7/19, είναι εγκατεστημένης ισχύος άνω των 400 kW και δεν έχουν προτεραιότητα κατανομής σύμφωνα με το αρ. 9, του ν. 3468 και τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 943/2019. Συμπλήρωσε μάλιστα πως οι πρόσφατες εξαιρέσεις κάποιων βιομηχανικών ΡΡAs από τους περιορισμούς του ν. 4951 με σκοπό να λάβουν κατά προτεραιότητα Όρους Σύνδεσης, δεν πρέπει να συγχέονται με την προτεραιότητα κατανομής, που δεν δύναται να μεταβληθεί αφού αφορά υπερκείμενο Ενωσιακό Δίκαιο.

Σε ότι αφορά τις γειτονικές χώρες, ωστόσο, συνέχισε ο κος Λουμάκης, και ιδίως την Βουλγαρία με την οποία είμαστε συζευγμένοι, η ΤΕΑ μηδενίζει συστηματικά ή καθίσταται ακόμη και αρνητική, οπότε το διασυνοριακό εμπόριο για τη χώρα μας γυρίζει σε εισαγωγικό, στο peak μάλιστα της παραγωγής των ΑΠΕ όπως προβλέπεται στην πιο πρόσφατη Διαδικασία Ενοποιημένου Προγραμματισμού (ΔΕΠ) του ΑΔΜΗΕ κατά την ημέρα D-1 και έτσι επιτείνονται περαιτέρω οι περικοπές της ανανεώσιμης παραγωγής λόγω ακόμα μικρότερης ελεύθερης ζήτησης. Πρόκειται δηλαδή για έναν φαύλο κύκλο, ο οποίος καθιστά αδιέξοδη την στρατηγική του να καταστεί η χώρα εξαγωγέας ηλεκτρικής ενέργειας ΑΠΕ υπό το υπάρχον πανευρωπαϊκό μοντέλο του marginal pricing και του market coupling.

Το φυσικό φρένο της αγοράς έναντι στις υπερβάλλουσες επενδύσεις, υπογράμμισε ο κος Λουμάκης, δεν είναι άλλο από τις μηδενικές ή αρνητικές ΤΕΑ που αναστέλλουν τις αποζημιώσεις στα έργα με ΣΕΔΠ και κάνουν τις περικοπές τους οικονομικά αδιάφορες. Με άλλα λόγια, αν δεν πρόκειται ένα έργο να πληρωθεί, του είναι αδιάφορο αν θα περικοπεί η παραγωγή του και αλυσιτελώς παύει να υπάρχει και το επενδυτικό ενδιαφέρον στο να αναπτυχθεί καν. Συνεπώς, εκτίμησε, πως μέσα από το ζοφερό δυστυχώς περιβάλλον αυτό, φυσιολογικά, θα μετριαστεί και το υπερβολικό επενδυτικό ενδιαφέρον για νέους όρους σύνδεσης στον ΑΔΜΗΕ, που παραδόξως παραμένει ακόμη ανοικτός για νέα έργα.

Σε ότι αφορά τον Ειδικό Λογαριασμό ΑΠΕ (ΕΛΑΠΕ) του ΔΑΠΕΕΠ, παρατήρησε πως τιμές ΤΕΑ κατά μερικά δεκαδικά υψηλότερες του μηδενός δημιουργούν πρόσθετη «τρύπα» στον ΕΛΑΠΕ αφού καλείται να καλύψει ολόκληρη την αποζημίωση έως την Τιμή Αναφοράς των έργων με ΣΕΔΠ, ενώ αν η ΤΕΑ μηδένιζε δεν θα απαιτείτο, αφού οι πληρωμές τους θα αναστέλλονταν. Σε ότι αφορά τις εξαγωγές ρεύματος, αυτές σε κάθε περίπτωση δεν εισπράττουν ΕΤΜΕΑΡ από τη χώρα προορισμού τους, συνεπώς την διαφορά της ΤΕΑ από την Τιμή Αναφοράς των έργων προέλευσης της εξαχθείσας ενέργειας την πληρώνει ο ΕΛΑΠΕ και αλυσιτελώς ο Έλληνας καταναλωτής. Δηλαδή σε τέτοιες περιπτώσεις εξαγωγών η χώρα εξαγωγέας επιδοτεί τους καταναλωτές της χώρας που τις εισάγει.

Αναφορικά με το μέλλον των παραγωγών, εκτίμησε πως οι καθετοποιημένοι συμμετέχοντες έχουν την δυνατότητα να αυξήσουν τις τιμές καταναλωτή ώστε να αποσβέσουν τις ζημιές των περικοπών της παραγωγής ΑΠΕ του δικού τους χαρτοφυλακίου, καθώς και τις ώρες που λόγω μηδενικής ΤΕΑ δεν πληρώθηκαν, κάτι που δεν ισχύει ωστόσο για τους υπολοίπους. Οι εξαιρετικά χαμηλές χονδρεμπορικές τιμές πάντως αναμένεται να εκτοξεύσουν τα κέρδη της Προμήθειας.

Λύση στο πρόβλημα του ΕΛΑΠΕ, πέραν της αύξησης του ΕΤΜΕΑΡ και της ποσόστωσης από τα δικαιώματα ρύπων που ορθώς ζητάει ο Πρόεδρος του ΔΑΠΕΕΠ, θα μπορούσε να ήταν και η επαναφορά μίας νέας συνιστώσας εσόδων μέσα από ένα μοντέλο τύπου ΠΧΕΦΕΛ (του ν. 4414/2016), κατάλληλα προσαρμοσμένο ώστε οι εναπομένουσες οικονομικές ανάγκες του ΕΛΑΠΕ να καλύπτονται αναλογικά από τους Προμηθευτές με βάση τα μερίδια τους στη λιανική, ένεκα των πρόσθετων κερδών που αποκομίζουν όταν οι χονδρεμπορικές τιμές καταρρέουν ακριβώς λόγω των ΑΠΕ. Επειδή μάλιστα η κατάρρευση των χονδρεμπορικών τιμών λόγω των ΑΠΕ προσφέρει την δυνατότητα μείωσης του ανταγωνιστικού σκέλους των λογαριασμών ρεύματος, η επιβάρυνση των καταναλωτών από τη νέα συνιστώσα ή και την αύξηση του ΕΤΜΕΑΡ υπερ-εξουδετερώνεται.

Τέλος ο κος Λουμάκης επικρότησε τις πρόσφατες πρωτοβουλίες του ΥΠΕΝ για κατάργηση του net-metering και την υποκατάσταση του από το net-billing, υπό την προϋπόθεση ωστόσο πως οι αποζημιώσεις της εγχέομενης περίσσειας ενέργειας στο πρόγραμμα θα γίνονται με την τιμή εκκαθάρισης της χονδρεμπορικής αγοράς τις ώρες των εγχύσεων αυτών.

Επισυνάπτεται το powerpoint της τεχνικής ανάλυσης του κ. Λουμάκη.